

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5109205241
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Kekely
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5109205241.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu Mgr. Andreja Kekelyho a členov JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Vladimíra Topoľančíka, v spore žalobcov: 1/ T. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. S. XXX/XX, XXX XX O. B. P., 2a/ Q. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, XXX XX Z., zastúpený opatrovníkom Y. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. Z. XXX/XX, XXX XX B., 2ba/ T. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXXX/XX, XXX XX O. B. P., 2bb/ W. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. B. W. XX, XXX XX P. B. W., 2bc/ H. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX/XX, XXX XX O. B. P., 3bd/ Y. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. S. XXX/XX, XXX XX O. B. P., 2c/ T. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. XXX/X, XXX XX O. B. P., 3/ Y. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. XXX, XXX XX O. B. P., 4/ V. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXX, XXX XX O. B. P., 5/ T. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX/XX, XXX XX O. B. P., 6/ Y. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XX, XXX XX L., žalobcovia 1, 3/ až 6/ zastúpení JUDr. Mgr. Štefanom Buchom, advokátom so sídlom M. R. Štefánika 1, 010 01 Žilina, IČO: 37 977 091, žalobcovia 2c/ a 2c/ zastúpení obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária SLAMKA & Partners s. r. o., so sídlom Radlinského 1735/29, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 50 120 000, proti žalovanej: H. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. XXX/X, XXX XX O. B. P., zastúpenej obchodnou spoločnosťou Advokátskou kanceláriou JUDr. Mária Badová, s. r. o., so sídlom Vajanského 1/2765, 010 01 Žilina, IČO: 36 851 906, o zaplatenie 6.068,65 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcov 1/, 3/ až 6/ proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 17C/37/2009-706 zo dňa 20. marca 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 17C/37/2009-706 zo dňa 20. marca 2019 vo výroku I. a vo výroku IV. vo vzťahu k žalobcom 1/, 3/, 4/, 5/ a 6/ potvrdzuje.

II. Žalovaná má proti žalobcom 1/, 3/, 4/, 5/ a 6/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

III. Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 17C/37/2009-706 zo dňa 20. marca 2019 vo výroku II. a III. a vo výroku IV. vo vzťahu k žalobcom 2a/, 2ba/, 2bb/, 2bc/, 2bd/ a 2c/ zostáva nedotknutý.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Žilina (ďalej „súd prvej inštancie“) žalobu žalobcov 1/, 3/, 4/, 5/ a 6/ o zaplatenie každému sumy 464,51 eur s 9 % úrokom z omeškania zo sumy 464,51 eur od 07.09.2006 do zaplatenia zamietol (výrok I.). Súčasne zamietol žalobu žalobcov 2a/ a 2c/ o zaplatenie každému sumy 1.248,70 eur spolu s 9 % úrokom z omeškania zo sumy 1.248,70 eur od 07.09.2006 do zaplatenia (výrok II.), ako aj žalobu žalobcov 2ba/, 2bb/, 2bc/ a 2bd/ spoločne a nerozdielne zaplatiť sumu 1.248,70 eur spolu s 9 % úrokom z omeškania zo sumy 1.248,70 eur od 07.09.2006 do zaplatenia (výrok III.). Napokon žalovanej proti žalobcom 1/ až 6/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovia si uplatňovali peňažné plnenie - náhradu za podiely po dvoch pôvodných dedičoch poručiteľa T. O., zomr. XX.XX.XXXX, t. j.

po Y. O. a Z. O.; teda žalovaný podiel žalobcov 1/, 3/ až 6/ po Y. O. je u každého vo výške 464,51 eur, žalovaný podiel žalobcov 2a/ a 2c/ je u každého z nich vo výške 1.248,70 eur a žalovaný podiel žalobcov 2ba/ až 2bd/ predstavuje spoločne a nerozdielne sumu 1.248,70 eur. Žalobcovia 1/ až 6/ svoj nárok pritom odvodzovali od dedičského rozhodnutia vydaného bývalým Štátnym notárstvom v Žiline po poručiteľovi T. O. rozhodnutím č. k. D 1027/64-21 zo dňa 16.07.1965, v zmysle ktorého mal vzniknúť peňažný záväzok Y. O. voči ostatným dedičom.

3. Na úvod právneho posúdenia súd prvej inštancie považoval za potrebné uviesť, že spornú právnu otázku právneho nástupníctva po preberateľovi pozemkov vo vzťahu k ustupujúcim dedičom a pri úhrade alikvótnej časti kúpnej ceny v prípade scudzenia pozemku riešil Najvyšší súd SR v rozhodnutí spis. zn. 5Cdo/96/2000 zo dňa 26.11.2003, keď konštatoval, že: vzhľadom na podmienku scudzenia pôdy v budúcnosti je zrejmé, že právo na náhradu nebolo obmedzené len na osoby ustupujúcich dedičov, ale malo sa týkať aj ich právnych nástupcov, a tomuto právu zodpovedajúca povinnosť poskytnúť náhradu sa netýkala len toho dediča, ktorému pripadla pôda do výlučného vlastníctva ale aj tých jeho právnych nástupcov, ktorí sa stanú jej vlastníkami a prípadne im náhrada za pôdu v prípade jej scudzenia. V kontexte prejednávanej veci ho, podľa názoru súdu prvej inštancie, bolo možné aplikovať, pokiaľ ide o vznik záväzkovo-právneho vzťahu medzi dedičmi, v zmysle ktorého dedičovi Y. O. vznikla povinnosť vyplatiť ostatným dedičom, t. j. poskytnúť im peňažné plnenie a ostatným dedičom uvedenej povinnosti zodpovedajúce právo, ktorý záväzkovo-právny vzťah zaväzoval a oprávňoval aj právnych nástupcov všetkých dedičov, s ktorými bolo v dedičskej veci po poručiteľovi T. O., zomr. XX.XX.XXXX vo veci pod spis. zn. D/1027/64 konané.

4. V prejednávanej veci však v časti uloženia povinnosti vyplatenia ustupujúcich dedičov (peňažné plnenie ostatným dedičom z predaja zdedeného pozemku), podľa názoru súdu prvej inštancie, ho nebolo možné aplikovať. Štátne notárstvo v Žiline rozhodnutím č. k. D 1027/64-21 zo dňa 16.07.1965, rozhodlo, pokiaľ ide o podmienky vzniku peňažného záväzku Y. O. voči ostatným dedičom a ktorý sa týkal poľnohospodárskych pozemkov (v úžitku JRD - časť IV. bod 8 a 9 výroku rozhodnutia), a to tak, že „ak by niekedy snád boli mu tieto pozemky vylúčené do individuálneho užívania, alebo ak by mu za ne bola poskytnutá náhrada, bude povinný ostatným dedičom vyplácať ich zákonný podiel, a to do 6 mesiacov od vylúčenia do individuálneho užívania, resp. od poskytnutia úhrady“. Teda a) podmienku vylúčenia dotknutých pozemkov do individuálneho užívania Y. O. alebo b) podmienku poskytnutia náhrady Y. O. za tieto dotknuté pozemky. Súd prvej inštancie uviedol, že v prípade nastania ktorejkoľvek z týchto dvoch odkladacích podmienok, tak bol Y. O. povinný vyplatiť ustupujúcim dedičom ich zákonný podiel (vo veci spis. zn. 5Cdo/96/2000 - v prípade scudzenia pozemkov za náhradu sa táto náhrada rozdelí v rovnakom pomere medzi všetkých dedičov) a v prípade vylúčenia dotknutých pozemkov do individuálneho užívania Y. O., by žiadnu náhradu nedostal a nemohol by tak z takejto neexistentnej náhrady vyplatiť ostatným dedičom žiadny podiel, čomu zodpovedá aj odôvodnenie rozhodnutia, že „výplatky z pozemkov v úžitku JRD, ktoré do vlastníctva pripadli Y. O., boli určené len podmiennečne“.

5. Na základe uvedeného rozhodnutia spis. zn. D 1027/64 zo dňa 16.07.1965, od ktorého odvodzovali žalobcovia ako právni nástupcovia po synovi poručiteľa Y. O. a dcére poručiteľa Z. O. uplatnené nároky na peňažné plnenie, vznikla Y. O., ako jednému z dedičov T. O., povinnosť poskytnúť ostatným dedičom po T. O. peňažné plnenie so splatnosťou do 6 mesiacov od splnenia ktorejkoľvek z dvoch odkladacích podmienok, a to vo výške zodpovedajúcej zákonným dedičským podielom ostatných dedičov na cene ním prevzatých aktív dedičstva po T. O.. Súd prvej inštancie poukázal, že v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR spis. zn. 5Cdo/96/2000 prešla táto povinnosť Y. O. po jeho smrti na jeho právnych nástupcov a súčasne právo na vyplatenie zákonného podielu ostatných dedičov po T. O., okrem iných Y. O., Z. O. na ich právnych nástupcov, teda táto povinnosť prešla dedením na dedičov Y. O., a to jeho deti: H. T., Z. O., rod. O., L. O., Y. O. a W. O. ako zákonných dedičov s podielom na dedičstve 1/5, a to podľa pomeru toho, čo z dedičstva po Y. O. nadobudli k celému dedičstvu.

6. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na rozhodnutie Štátneho notárstva v Žiline spis. zn.

D 1142/76 zo dňa 30.09.1976, ktorým bola schválená dohoda dedičov o vyporiadaní dedičstva s tým, že v časti poľnohospodárskej pôdy patriacej do dedičstva JRD tieto nadobudla žalovaná, ktorá ako preberateľka predbežne nemá dať žiaden výplatok ostatným odstupujúcim spoludedičom len na ten prípad, ak by bola aj len čiastočne vrátená z tejto pôdy do súkromného užívania, alebo keby bola čiastka tejto pôdy vyvlastnená a poskytnutá vyvlastňovacia cena, je preberateľka dedičstva (žalovaná) zaviazaná ostatným dedičom z tejto čiastky dedičstva vyplatiť podľa dedičských podielov (každého z dedičov v podiele o veľkosti 1/5) a podľa ceny pôdy v dobe vrátenia obvyklej. Taktiež súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Štátneho notárstva v Žiline č. k. D 908/90-51 zo dňa 05.05.1992 vo veci prejednávania dedičstva po poručiteľovi Y. O., zomr. XX.XX.XXXX, v zmysle ktorého všetci dedičia

poručiťa tiež v rozsahu zodpovedajúcemu ich dedičským podielom (o veľkosti 1/5) nadobudli celé dodatočne objavené dedičstvo v k. ú. O. B. P..

7. Vychádzajúc z vyššie uvedeného súd prvej inštancie konštatoval, že každý z dedičov po Y. O. nadobudol dedičstvo v rozsahu zodpovedajúcom jeho zákonnému dedičskému podielu - žalovaná v rozsahu o veľkosti 1/5 a teda pokiaľ mal žalovanej vzniknúť záväzok voči ostatným dedičom po T. O. vyplývajúci z rozhodnutia č. k.

D 1027/64-21 zo dňa 16.07.1965, tento vznikol len v rozsahu podielu o veľkosti 1/5 na celkovom plnení, ktoré malo byť na základe tohto záväzku pôvodne Y. O. ostatným dedičom/ich právnym nástupcom poskytnuté.

8. Žalobcovia skutkovo vymedzili svoje nároky ako vyplývajúce z povinnosti žalovanej ako právneho nástupcu po Y. O. ako povinnosti vzniknutej podľa časti III. výroku rozhodnutia zo dňa 16.07.1965, ktorá nastala na základe toho, že žalovaná previedla spoluvlastnícky podiel o veľkosti 60/2016 k dotknutým pozemkom, a to pozemkom parcelám KN-E: č. 2106, č. 2105, č. 2104, č. 2103, č. 2102, č. 2101 a č. 2347 zodpovedajúcim časti parcel KN-C: č. 2103/73, č. 2103/74, č. 2103/75, č. 2103/76, č. 2103/77, č. 2103/78 a č. 2282/125 dotknutou kúpnu zmluvou č. 042/02-8 zo dňa 09.01.2006, ktorej vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol povolený dňa 06.03.2006 pod LS 17/06, za čo jej bola zaplatená kúpna cena vo výške 21.848,07 eur. Uvedeným momentom mal podľa žalobcov vzniknúť ich právny nárok na vyplatenie dedičských podielov zodpovedajúcej časti zákonného dedičského podielu Y. O..

9. Pokiaľ ide o užívanie poľnohospodárskej pôdy, ktorá bola v tom čase v úžitku JRD, súd prvej inštancie uviedol (s poukazom na ust. § 18 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom do 31.12.1991, Ďalej len „OZ“), pre prípad, že by sporné pozemky boli aj ku dňu 24.06.1991 v užívaní poľnohospodárskeho družstva, je možné vychádzať z toho, že na strane nájomcu mohlo vystupovať Poľnohospodárske družstvo Nededza, IČO: 00 210 722, avšak pri transformácii družstiev mohlo prejsť aj na iný subjekt a bez toho, aby tento subjekt ako nájomca uzavrel so žalovanou nájomnú zmluvu, pričom táto bola len podielovou spoluvlastníčkou. Z dôkazu, ktorí predložili žalobcovia malo vyplývať, že Poľnohospodárske družstvo Nededza ako odovzdávajúci a preberajúci Poľnohospodárske družstvo Váh uzavreli Zmluvu o prevode práva hospodárenia na poľnohospodárskej pôde a dňom 01.09.1996 hospodárenie na poľnohospodárskej pôde prebral subjekt Poľnohospodárske družstvo Váh, IČO: 36 007 196. Sporné pozemky zodpovedajúce prevodu kúpnu zmluvou č. 042/02-8 zo dňa 09.01.2006 (vklad vlastníckeho práva pod LS 17/06) mali byť prebraté novým subjektom Agra Váh, s.r.o., ktorý mal prebrať všetku poľnohospodársku pôdu z JRD Rozvoj Nededza. Súd prvej inštancie mal v konaní za preukázané, že spoločnosť Agra Váh s.r.o., IČO: 36 377 431, sporné pozemky poľnohospodársky nevyužívala, uvedené pozemky sa majú nachádzať mimo poľnohospodárskych blokov a nedajú sa využívať na poľnohospodársku výrobu.

10. Tento záver mal podľa súdu prvej inštancie potvrdzovať dôkaz predložený žalovanou, kedy z vyjadrení Železníc Slovenskej republiky vyplynulo, že stavba zriaďovacej stanice sa začala realizovať na základe stavebného povolenia č. j. 7734/84/DSO zo dňa 26.09.1984 a pozemky sú súčasťou enklávy, ktorá vznikla medzi hlavnou traťou Žilina - Košice a stavbou zriaďovacej stanice. Skutočnosť, že na pozemkoch, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy č. 042/02-8 zo dňa 09.01.2006, sa nachádza stavba dráhy, mala nepochybne vyplývať z predmetnej kúpnej zmluvy, kedy účel prevodu dotknutých nehnuteľností bol vymedzený - pre stavbu ŽSR Žilina - O., zriaďovacia stanica, druhá stavba, druhá etapa, a aj zo zápisu z katastra nehnuteľnosti vkladového konania (povolený 06.03.2006 pod LS 17/06) má ísť o líniovú stavbu podľa ust. § 139 ods. 3 Stavebného zákona, ktorými sú stavby dráh a v zmysle ust. § 6 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Katastrálneho zákona sa viedla osobitná evidencia. Súd prvej inštancie upriamil pozornosť i na register líniových stavieb, ktorý predstavoval súbor listín a ich príloh preukazujúcich prevod alebo prechod vlastníckych práv k dielom parcel, pričom podľa vtedajšej právnej úpravy orgány katastra nehnuteľností nevykonávali zápis uvedených listín do katastrálneho operátu, tieto listiny neukladali do zbierky listín, ale viedli ich v registri LS, pokiaľ sa neuskutočnil prevod alebo prechod vlastníckeho práva ku všetkým dielom, ktoré podľa geometrického plánu tvorili novú parcelu. Pred novelou Katastrálneho zákona z roku 2009 bol v tomto ustanovení upravený zápis vlastníckeho práva k „dielom parcel“. V danom prípade súd prvej inštancie uviedol, že nebolo preukázané, že dotknuté pozemky boli využívané pre potreby poľnohospodárstva, keďže stavebné povolenie bolo vydané v roku 1984.

11. Podstatou rozhodnutia súdu prvej inštancie bolo, že uplatnený nárok musí byť z hľadiska skutkových tvrdení jednoznačne špecifikovaný opisom rozhodujúcich skutočností, o ktoré žalobca opiera nárok a dôležitosťou uvedeného tvrdenia má byť i preukázanie uplatneného nároku relevantným dôkazom, čo podľa názoru súdu prvej inštancie splnené nebolo. Súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobcovia

nepreukázali čas, kedy sporné pozemky boli vylúčené do osobného užívania žalovanej a tiež, že sporné pozemky boli užívané na poľnohospodársku činnosť Poľnohospodárskym družstvom Nededza, resp. jeho nástupcom. To znamená, že žalobcovia nepreukázali, že v danom prípade nastala splatnosť povinnosti preberateľa dedičstva po Y. O. naplnením odkladacej podmienky vylúčenia sporných pozemkov do individuálneho užívania a prevodom spoluvlastníckeho podielu žalovanej na nového nadobúdateľa, z čoho im analogicky mal vzniknúť právny nárok na vyplatenie ich dedičských podielov.

12. Záverom (v súvislosti so vznesenou námietkou premlčania žalovanou) súd prvej inštancie konštatoval, že takýto nárok sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa ust. § 101 OZ, a preto v danom prípade, ak k splatnosti nároku došlo najneskôr v roku 2004 (od podmienky vylúčenia dotknutých pozemkov Y. O./jeho právnym nástupcom do individuálneho užívania) bez najmenších pochybností by uplynula do podania žaloby všeobecná trojročná premlčacia doba (žaloba bola na súde prvej inštancie podaná dňa 06.03.2009).

13. V nadväznosti na uvedené súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol.

14. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 262 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) s poukazom na plný úspech žalovanej v spore tak, že jej priznal proti žalobcom 1/ až 6/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

15. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, konkrétne proti výrokom I. a IV. vo vzťahu k nim, podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia 1/, 3/ až 6/. Žiadali napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a priznať im náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %.

16. S odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie žalobcovia 1/, 3/ až 6/ (odvolatelia) nesúhlasili a poukázali na to, že v ich prípade sa nejedná o dlh poručiťľa T. O. v dedičskom konaní vedenom pod spis. D 1027/1964, ale má ísť o zmluvu (dohodu) jeho dedičov. Z tohto dôvodu nemožno aplikovať na daný prípad ust. § 470 ods. 1 a ods. 2 OZ, ako to urobil súd prvej inštancie. Zároveň sa domnievali, že v predmetnej veci nič nebránilo aplikovať v plnej miere rozsudok Najvyššieho súdu SR spis. zn. 5Cdo/96/2000 zo dňa 26.11.2003, a to i z dôvodu, že v čl. III. dedičského rozhodnutia č. k. D 1027/64-21 nie je uvedená výška zákonného podielu, pričom uviedli, že výška - hodnota tohto zákonného podielu je v čase jeho predaja a poskytnutia náhrady a nie v čase dedenia. Žalobcovia uviedli, že v danom prípade sa hodnota dedičských podielov odvíjala od hodnoty speňaženia pozemkov, t. j. v čase ich predaja a zároveň sa nejedná o vylúčenie do osobného užívania predmetných pozemkov a ich následný predaj, ale dotknuté pozemky boli v užívaní nástupníckeho subjektu JRD a následne boli odpredané Železničiam Slovenskej republiky. Uvedená skutočnosť vyplynula z Čestného vyhlásenia zo dňa 18.05.2017, ktoré urobila Ing. V. T., ktorá okrem uvedeného mala uviesť, že žalovaná požiadala o vrátenie poľnohospodárskej pôdy do súkromného užívania (iba parcely č. 454/1, 453/1, 547 a 543 v k. ú. O. B. P.). Poukázali na znalecký posudok č. 2/2017, vypracovaný znalcom Ing. Miartušom, ktorý nepovažovali súdom prvej inštancie za relevantne spochybnený (znalec mal grafickou identifikáciou okrem iného zistiť, že kultúrny diel č. 0301/1 obsahuje časti parciel KN-E: č. 2101, č. 2102, č. 2103, č. 2104, č. 2105, č. 2106 a č. 2107, čo malo potvrdzovať, že spoločnosť Agra Váh s. r. o. na ne mala dostávať dotácie za ich poľnohospodárske využívanie). Odvolatelia taktiež spochybnili výšku podielu v dotknutých pozemkoch žalovanej, keď poukazujú na Osvedčenie o vyrovnaní dedičských podielov podľa zákona č. 293/92 Zb. zo dňa 01.12.1994 a zo dňa 03.07.1997, malo dôjsť medzi žalovanou a jej súrodencami k vyrovnaní dedičských podielov a podiel žalovanej v predmetných pozemkoch mal zostať v podiele 60/216-in a tento podiel mala žalovaná odpredať Železničiam Slovenskej republiky.

17. Odvolatelia opakovane poukázali na Čestné vyhlásenie zo dňa 18.05.2017 Ing. V. T., z ktorého malo ďalej vyplývať, že žalovaná nepreukázala, že požiadala o vydanie dotknutých pozemkov do individuálneho užívania v súlade s ust. § 22 ods. 6 zákona č. 229/1991 Zb. V súvislosti so stavbou zriaďovacej stanice, druhá stavba, druhá etapa uviedli, že je síce pravdou, že bolo vydané stavebné povolenie, ale podľa názoru žalobcov, nebolo preukázané, kedy sa so stavbou začalo a kedy bola stavba skolaudovaná. Taktiež súdu prvej inštancie nemal byť predložený súhlas vlastníka pozemku na realizáciu predmetnej stavby, resp. nájomnú alebo kúpnu zmluvu a to v zmysle vtedy účinného Stavebného zákona č. 50/1976 Zb.

18. Žalovaný nárok nepovažovali za premlčaný, v tejto súvislosti považovali odôvodnenie súdu prvej inštancie za nezrozumiteľné a ničím nepodložené a pokiaľ súd prvej inštancie uznal námietku premlčania, prečo tak urobil po 10 rokoch, čím im vznikli zbytočné trovy konania.

19. Pokiaľ súd prvej inštancie uviedol právnych nástupcov Z. O., konkrétne vstup do jej majetkového práva jej zákonných dedičov (v čase smrti žijúce deti jej súrodencov/ich dedičia), s týmto tvrdením

nesúhlasili, keď mali za to, že Z. O. zanechala, nikým nespochybnený závet zo dňa 11.08.1997 (Notárska zápisnica č. N 410/97, NZ 358/97).

20. Záverom spochybnili priznanie trov konania žalovanej, keď sa domnievali, že v danej veci jestvujú dôvody hodné osobitného zreteľa na ich nepriznanie, ako je sociálny aspekt, postoj strán v konaní, osobné, majetkové, zárobné a iné pomery oboch strán. V tejto súvislosti žalobcovia tiež poukázali na to, že žalovaná za predmetné pozemky dostala od Železníc Slovenskej republiky zaplatené, ale im z kúpnej ceny nič nedala, hoci za iné pozemky, ktoré žalovaná nadobudla dedením na základe rozhodnutia č. k. D 1027/1965-21 im za podiel po ich otcovi Y. O. dala kúpnu cenu.

21. K podanému odvolaniu sa vyjadrila žalovaná, ktorá napadnutý rozsudok považovala za vecne správny a žiadala tento potvrdiť a priznať jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Reagujúc na argumenty odvolateľov poukázala na skutočnosť, že v rozhodnutí bývalého štátneho notárstva v konaní o dedičstve po T. O. č. k. D 1027/64-21 sú uvedené odlišné konkrétne skutkové okolnosti, spočívajúce v podmienkach vzniku záväzku Y. O. a vo výške tohto záväzku. Pri výklade znenia týkajúceho sa podmienkečného výplatku mala za to, že išlo o osobný záväzok Y. O. voči ostatným zákonným dedičom v konaní o dedičstve po T. O. vedenom pod spis. zn. D 1027/64. Navyše z obsahu predmetného dedičského spisu nevyplýva, ktoré pozemky a v akej výmere mali byť v úžitku bývalého JRD, ako aj to, že v čase dedičského konania bol platný zákon č. 95/1963 Zb. o štátnom notárstve a o konaní pred štátnym notárstvom (Notársky poriadok), ako i zákon č. 24/1964 Zb. o notárskych poplatkoch, podľa ktorého za zdedený nehnuteľný majetok bolo potrebné zaplatiť poplatok z dedičstva od 5 % do 25 % z výšky zistenej čistej hodnoty dedičstva, pokiaľ šlo i dedičov I. skupiny. V tomto období mali byť od poplatku z dedičstva oslobodené pozemky v úžitku JRD, preto bez konkrétneho zistenia konkrétnych pozemkov bolo uvádzané účastníkmi dedičského konania, že nezistené konkrétne pozemky sú v úžitku JRD, hoc nebolo preukázané, že by v úžitku JRD i skutočne boli. Keďže nebolo preukázané, ktoré konkrétne pozemky, ktoré boli predmetom dedičstva, boli v čase smrti T. O. v úžitku JRD (podklady pre rozhodnutie o dedičstve boli zaobstarané dožiadanim na stredisku geodézie od 01.04.1964 a z týchto podkladov sa vychádzalo) a v dôsledku tejto nedostatočnej identifikácie parciel nachádzajúcej sa v spise, považovala výrok rozhodnutia bývalého štátneho notárstva bez opory v dôkazoch nachádzajúcich sa v obsahu spisu. Poukazujúc na výpis z obchodného registra uviedla, že najneskoršie dňom vyhlásenia konkurzu (28.10.1997) na Poľnohospodárske družstvo VÁH, so sídlom v Nededzi, IČO: 00 210 722, došlo k vráteniu poľnohospodárskych pozemkov do jej individuálneho užívania. Pokiaľ ide o výpočet dedičských podielov, ako aj obsah notárskych zápisníc č.

N 258/94, NZ 239/94 zo dňa 01.12.1994 a č. N 135/97, NZ 144/97 zo dňa 03.07.1997, bola žalovaná toho názoru, že podiel 60/216 bol vyčíslený nesprávne. Uvedené notárske zápisnice mala podpísať pod nátlakom právnych nástupcov po Y. O., Z. O., T. O. a v tiesni, bez overenia skutočného stavu užívania nehnuteľností uvedených v ich obsahu v čase smrti jej právnych predchodcov. Tvrdenie žalobcov o obsahu nájomnej zmluvy zo dňa 08.03.2013 uzavretej medzi ňou a obchodnou spoločnosťou Agra Váh, s.r.o., o tom, že táto obsahuje pôvodné parcely, z ktorých boli vytvorené nové parcely, uvedené v geometrickom pláne č. 20/2005, považovala za vyvrátené aj obsahom vyjadrenia tejto obchodnej spoločnosti, v ktorom táto výslovne uviedla, že nájomná zmluva sa netýkala časti týchto pôvodných parciel KN-E č. 2101, č. 2102, č. 2103, č. 2104, č. 2105, č. 2106 a č. 2347 v k. ú. O. B. P., zodpovedajúcim parcelám KN-C: č. 2103/73, č. 2103/74, č. 2103/75, č. 2103/76, č. 2103/77, č. 2103/78 a č. 2282/125, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy č. 042/02-8 uzavretej dňa 09.01.2006 a naopak domnievala sa, že v konaní bolo preukázané, že časť nehnuteľností uvedených v predmetnej kúpnej zmluve bola v úžitku Železníc Slovenskej republiky už v čase smrti T. O.. Žalovaná sa vyjadrila i k otázke premlčania, v súvislosti s ktorou sa domnievala, že to boli práve žalobcovia 1/, 3/ až 6/, ktorí tým, že navrhovali vykonanie ďalších dôkazov a neustále menili petit žaloby zapríčinili, že súd prvej inštancie o tejto nemohol rozhodnúť skôr. Záverom žalovaná upriamila pozornosť na závet poručiťky Z. O., v spojení s ktorým uviedla, že nesprávnym postupom Okresného súdu Považská Bystrica pri prejednaní dedičstva po nebohej Z. O. v konaní vedenom pod spis. zn. 14D/342/2008, Dnot 67/2008, jej bolo znemožnené napadnúť neplatnosť daného závetu (žalobkyňa 2/ Q. U. nemala pri spisovaní zápisnice o predbežnom vyšetrení uviesť mená a adresy všetkých zákonných dedičov po poručiťke). K náprave nemalo dôjsť ani v dodatočnom dedičskom konaní, a to i napriek tomu, že od začatia konania tento závet namietala.

22. K podanému odvolaniu sa vyjadrili i žalobcovia v rade 2ba/ až 2bd/, ktorí sa s ním stotožnili, navrhujúc napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie. Zároveň žiadali priznať žalobcom trovy odvolacieho konania vo výške 100 %.

23. K vyjadreniu žalobcov v rade 2ba/ až 2bd/ žalovaná podaním zo dňa 16.10.2019 uviedla, že tvrdenie žalobcov v rade 2ba/ až 2bd/ je bez právneho významu, a to i s poukazom na skutočnosť, že sami odvolanie nepodali. Nedomnievala sa, že títo tvoria so žalobcami 1/, 3/ až 6/ nerozlučné spoločenstvo,

keďže ich nároky mali byť vyčíslené konkrétnymi sumami. Opakovane navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť a zaviazat' žalobcov spoločne a nerozdielne na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

24. Reagujúc na vyjadrenie žalovanej k vyjadreniu žalobcov 2ba/ až 2bd/, žalobcovia 1/, 3/ až 6/ uviedli, že s týmto nesúhlasia a pozornosť upriamili na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline spis. zn. 11Co/225/2018 zo dňa 27.08.2019, týkajúce sa obdobnej veci, rovnakého okruhu účastníkov a kúpna zmluva mala byť tiež uzatvorená medzi žalovanou a Železnicami Slovenskej republiky, pričom odvolací súd v predmetnej veci uviedol, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 5Cdo/96/2000 sa na dotknutý prípad vzťahuje, žalovaný nárok sa má uplatňovať iba od žalovanej a nie od jej súrodencov, náhrada vyplatenia zákonného podielu sa odvíja od skutočne poskytnutej náhrady za pôdu v čase jej predaja a nárok nemá byť premlčaný.

25. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie žalobcov 1/, 3/ až 6/ proti rozsudku súdu prvej inštancie, čo do výrokov I., IV. vo vzťahu k nim, bolo podané oprávneným subjektom (§ 359 CSP - súd prvej inštancie rozhodol v neprospech žalobcov, keďže ich žalobu zamietol a priznal žalovanej proti žalobcom nárok na náhradu trov konania), včas (§ 362 ods. 1 CSP) a proti rozhodnutiu, ktoré je možné napadnúť takýmto opravným prostriedkom [§ 355 ods. 1 a 2 a § 357 písm. m) CSP], preskúmal odvolaním žalobcov 1/, 3/ až 6/ napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP, t. j. v rozsahu výroku I. a výroku IV. vo vzťahu k žalobcom 1/, 3/ až 6/, viazaný odvolacími dôvodmi podľa ust. § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania (postupom podľa ust. § 219 ods. 3 v spojení s ust. § 378 a § 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP tak v meritórnom výroku I., ako aj v závislom výroku IV. o trovách konania na súde prvej inštancie vo vzťahu k žalobcom 1/, 3/ až 6/ ako vecne správny potvrdil. Rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní nenapadnutých výrokoch II. a III., ako aj vo výroku IV. vo vzťahu k žalobcom 2a/, 2ba/, 2bb/, 2bc/, 2bd/ a 2c/ zostal týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý (odvolací súd poznamenáva, že podanie žalobcov 2ba/ až 2bd/ podľa jeho obsahu nepovažoval za odvolanie).

26. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a dospel k záveru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre rozhodnutie o žalobe žalobcov 1/, 3/ až 6/ a vecne správne rozhodol, aj keď odvolací súd niektoré čiastkové otázky, ktoré boli predmetom odvolacieho konania posúdil inak, a to tak, ako je uvedené nižšie. V ostatnom rozsahu sa odvolací súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej časti (§ 387 ods. 2 CSP).

27. Na doplnenie považoval odvolací súd za nevyhnutné reagovať na odvolacie námietky žalobcov 1/, 3/ až 6/ (odvolatelia) formulované v podanom opravnom prostriedku, pričom sa v zmysle princípu neúplnej apelácie nezaoberal inými prípadnými pochybeniami súdu prvej inštancie. Súčasne odvolací súd konštatuje, že konanie netrpelo vadou spočívajúcou v nedostatku procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), aj keď odvolatelia s odkazom na ust. § 365 ods. 1 písm. a) CSP namietali aj tento odvolací dôvod.

28. Žalobcovia 1/, 3/ až 6/ v odvolaní namietali nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku, čím im súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovanie ich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces [§ 365 ods. 1 písm. b) CP]. K tejto odvolacej námietke odvolací súd vo všeobecnosti poukazuje na to, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (uznesenie Ústavného súdu SR spis. zn. IV.ÚS 252/2004 zo dňa 31.08.2004), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (uznesenie Ústavného súdu SR spis. zn. I.ÚS 50/2004 zo dňa 03.03.2004). Do obsahu základného práva podľa ust. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa ust. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (uznesenie Ústavného súdu SR spis. zn. II. ÚS 3/1997 zo dňa 19.03.1997 a spis. zn. II. ÚS 251/2003 zo dňa 17.12.2003). V súvislosti s preskúmanou vecou je potrebné tiež uviesť, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všetkých všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (uznesenie Ústavného súdu SR spis. zn. IV. ÚS 350/2009 zo dňa 08.10.2009). Odvolací súd mal za to, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám podľa

ust. § 220 ods. 2 CSP a samotná skutočnosť, že odvolatelia sa nestotožnili s dôvodmi napadnutého rozhodnutia nie je porušením ich práva na spravodlivý proces.

29. Z hľadiska preskúmania vecnej správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie bolo potrebné vysporiadať sa so zásadnou právnou otázkou v spore, a to posúdením obsahu rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva v Žiline č. k. D 1027/64-21 zo dňa 16.07.1965, a to v rovine záväzku, ktorý vznikol na podklade tohto rozhodnutia Y. O., resp. jeho právnym nástupcom ako dedičovi po poručiteľovi T. O. vo vzťahu k ustupujúcim dedičom, t. j. P. U., rod. O., Y. O., Z. O., T. O., T. O., P. T., rod. O., H. O. a Z. O., rod. O., resp. im právnym nástupcom. Pri posudzovaní tejto otázky odvolací súd vychádzal z právneho názoru Najvyššieho súdu SR vyjadreného v rozsudku Najvyššieho súdu SR spis. zn. 5Cdo 96/2000 zo dňa 26.11.2003 (publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 5/2005 pod publikačným č. 45), v zmysle ktorého rozhodnutie o vyporiadaní dedičstva, podľa ktorého sa preberateľom dedičstva - poľnohospodárskych pozemkov stáva jeden z dedičov s tým, že v prípade scudzenia pozemkov za náhradu sa táto rozdelí v rovnakom pomere medzi všetkých dedičov, možno považovať za obdobu (analogiu) zmluvy (dohody), ktorá zakladajúc majetkové právo zaväzuje nielen jej účastníkov, ale aj ich právnych nástupcov a ktorá im umožňuje domáhať sa práv, resp. nárokov ňou založených, ak sa stanú splatnými.

30. Pre posúdenie tejto právnej otázky zásadného významu, považoval odvolací súd za rozhodujúci obsah právoplatného rozhodnutia bývalého štátneho notárstva a cieľ ním sledovaný, t. j. spravodlivé vysporiadanie ustupujúcich dedičov s prihliadnutím na podmienky a okolnosti, za ktorých k tomuto vysporiadaniu došlo. Z rozhodnutia bývalého štátneho notárstva je zrejmé, že riešeným aktívom po zomrelom poručiteľovi bola poľnohospodárska pôda, o ktorej je všeobecne známe, že je výrobným faktorom, ktorý sa nespotrebuje a pri riadnom užívaní ani neopotrebuje. Dôvodne preto možno predpokladať, že dedičia po poručiteľovi si uvedomovali jej jedinečnosť a hodnotu, a že len v dôsledku vtedajších právnych úprav ukladajúcich povinnosť združiť pozemky do spoločného družstevného hospodárenia a presadzujúcich nadobudanie pôdy v dôsledku dedenia len jedným z dedičov (§ 23 ods. 1 zákona č. 49/1959 Sb. o jednotných roľníckych družstvách a § 40 zákona č. 95/1963 Zb. o štátnom notárstve a o konaní pred štátnym notárstvom), rešpektovali také vysporiadanie dedičstva, pri ktorom sa výlučným vlastníkom všetkej poľnohospodárskej pôdy stal len jeden z nich (právny predchodca žalovanej).

31. V danom prípade tak Y. O. bola pre prípad vylúčenia dotknutých pozemkov do individuálneho užívania, alebo pre prípad poskytnutia náhrady za tieto pozemky uložená povinnosť ostatným dedičom vyplácať ich zákonný podiel, a to do 6 mesiacov od vylúčenia do individuálneho užívania, resp. od poskytnutia náhrady. Ak by teda nastala ktorákoľvek z týchto dvoch odkladacích podmienok, bol Y. O. povinný vyplatiť ustupujúcim dedičom ich zákonný podiel v lehote do 6 mesiacov. Uvedenej povinnosti tak zodpovedalo právo ustupujúcich dedičov na vyplatenie ich zákonného podielu, a to pri naplnení tej-ktorej z uvedených dvoch odkladacích podmienok, ktorá nastala ako prvá. Inak povedané, ak vzniklo právo ustupujúcim dedičom po splnení jednej odkladacej podmienky (z dvoch uvedených), nemohlo im už následne vzniknúť právo podľa druhej odkladacej podmienky (vyjadrené slovom „alebo“; „Ak by niekedy snád boli mu tieto pozemky vylúčené do individuálneho užívania, alebo ak by mu za ne bola poskytnutá náhrada, bude povinný ostatným dedičom vyplácať ich zákonný podiel, a to do 6 mesiacov od vylúčenia do individuálneho užívania, resp. od poskytnutia náhrady.“). Pokiaľ ide o prvú odkladaciu podmienku „vylúčenie pozemkov do individuálneho užívania“, túto po zmene spoločensko-ekonomických pomerov po roku 1989 bolo potrebné podľa názoru odvolacieho súdu vykladať v kontexte dôvodu, pre ktorý v dobe dedičského konania po T. O., došlo k nadobudnutiu poľnohospodárskej pôdy v úžitku vtedajšieho JRD len jedným z dedičov Y. O., ako aj v kontexte toho, že združením poľnohospodárskych pozemkov k spoločnému hospodáreniu vzniklo družstvu bezodplatné právo družstevného užívania

(v danom čase podľa ust. § 24 zákona č. 49/1959 Zb. o jednotných roľníckych družstvách, neskôr podľa ust. § 37 zákona č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve a následne podľa ust. § 60 zákona č. 90/1988 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve), družstvo tak bolo oprávnené užívať združené pozemky v rovnakom rozsahu, v akom by toto právo náležalo vlastníkovi (§ 24 ods. 3 zákona č. 49/1959 Zb.) a vlastníkovi (dedičovi) takto združených pozemkov zostalo zachované len tzv. holé vlastníctvo. Vlastníctvo združených pozemkov tak pre vlastníka nemalo zásadne žiadny ekonomický význam, pozemky nemohol užívať a ani dosahovať realizáciou užívacích oprávnení spojených s vlastníctvom žiaden ekonomický prínos. Tento mohol dosiahnuť až v prípade, že by mu združené pozemky boli vrátené (vylúčené) do individuálneho užívania, resp. by za tieto pozemky bola poskytnutá náhrada. Po zmene spoločensko-ekonomických pomerov po roku 1989, po prijatí zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, ktorého účinnosťou

(24.06.1991) došlo k zániku práva družstevného užívania k združeným pozemkom vlastníkov, ktorí nie sú členmi poľnohospodárskeho družstva a k prípadnému vzniku nájomného vzťahu [§ 22 ods. 1 písm. a) a ods. 2], resp. zákonom č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, ktorým došlo k transformácii poľnohospodárskych družstiev na družstvá podľa Obchodného zákonníka. Po uvedenej zmene pomerov tak nebolo možné vykladať naplnenie odkladacej podmienky vylúčenia do individuálneho užívania podľa dotknutého rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva v Žiline č. k. D 1027/64-21 zo dňa 16.07.1965 v tom zmysle, že pokiaľ bude dotknutá poľnohospodárska pôda (v danom prípade v spoluvlastníckych podieloch, ktoré boli predmetom dedičstva po T. O.) v užívaní osoby, ktorá bude na nich vykonávať poľnohospodársku činnosť (družstva), k naplneniu tejto podmienky nedôjde. Vznikom nájomného vzťahu medzi vlastníkom pozemkov, predtým združených k spoločnému hospodáreniu a osobou, ktorá na nich vykonávala poľnohospodársku činnosť, totižto došlo k realizácii vlastníckych oprávnení vlastníka takýchto pozemkov, a tým k vzniku ekonomického prínosu pre tohto vlastníka v podobe nájomného. Vlastník pozemkov už súčasne nemal žiadnu zákonnú povinnosť svoje pozemky ponechať v užívaní inej osoby. Pokiaľ by sa naplnenie spornej odkladacej podmienky vykladalo tak, ako to tvrdili žalobcovia, a to že kým boli/budú predmetné pozemky v užívaní osoby vykonávajúcej na nich poľnohospodársku činnosť, nedošlo / nedôjde k naplneniu tejto podmienky vzniku práva ustupujúcich dedičov (resp. ich právnych nástupcov) na vyplatenie ich zákonného podielu z dedičstva za tieto pozemky, mohlo by dôjsť k situácii, že by toto právo ustupujúcim dedičom (resp. im právnym nástupcom) nikdy nevzniklo, zatiaľ čo dedič (resp. jeho právny nástupca), ktorý pozemky v dedičskom konaní nadobudol, dosahoval neustále ekonomický prínos z týchto pozemkov, na ktorom by ustupujúci dedičia (resp. ich právni nástupcovia) neparticipovali. Takýto výklad by však bol zjavne v rozpore s legitímnym právom ustupujúcich dedičov (resp. ich právnych nástupcov) dosiahnuť po zmene spoločensko-ekonomických pomerov po roku 1989 svoj zákonný podiel na dedičstve po ich právnom predchodcovi (poručiteľovi).

32. V kontexte súdnej veci uvedené znamená, že pokiaľ by aj došlo zo strany žalovanej k prenechaniu dotknutých spoluvlastníckych podielov na poľnohospodárskych pozemkoch uvedených v dedičskom rozhodnutí po T. O., ktoré boli následne predmetom kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovanou ako predávajúcou a Železnicami Slovenskej republiky ako kupujúcim, do nájmu osoby, ktorá na nich vykonávala poľnohospodársku činnosť, došlo by pred uzavretím dotknutej kúpnej zmluvy (v zmysle ktorej nadobudla žalovaná kúpnu cenu, ktorá mala byť podľa žalobcov náhradou za dotknuté poľnohospodárske pozemky po poručiteľovi T. O. v zmysle dedičského rozhodnutia po ňom) k naplneniu prvej odkladacej podmienky vzniku práva ustupujúcich dedičov na vyplatenie ich zákonného podielu, pričom by tak týmto ustupujúcim dedičom (resp. ich právnym nástupcom) už nemohlo vzniknúť právo podľa druhej odkladacej podmienky (pre prípad poskytnutia náhrady).

33. Na tomto mieste odvolací súd vo všeobecnosti považuje za potrebné ďalej uviesť, že súd je pri rozhodovaní viazaný žalobným návrhom (§ 216 ods. 1 CSP). Z uvedeného tak vyplýva, že súd nemôže priznať žalobcovi viac, ako požadoval v žalobnom návrhu, avšak nemôže mu priznať ani niečo iné, než požadoval (teda žalovanému nemôže uložiť inú ako žalobcom navrhovanú povinnosť), alebo nemôže žalobcovi priznať síce požadované plnenie, avšak z iného skutkového základu, ako bol žalobcom vymedzený. Zároveň odvolací súd poukazuje na znenie cit. ust. čl. 8 Základných princípov CSP, teda na to, že žalobca je v žalobnom návrhu povinný označiť skutkové tvrdenia, ktoré majú odôvodňovať jeho uplatnený nárok čo do dôvodu, ako aj výšky a súčasne má dôkaznú povinnosť, t. j. označiť alebo predložiť dôkazy preukazujúce jeho skutkové tvrdenia. Súd tak nemá povinnosť (a opak by bol v rozpore so zásadou rovnosti strán sporu v konaní) zo žalobcom predložených a označených dôkazov odvodzovať skutkové tvrdenia, ktoré neboli žalobcom produkované a na základe týchto žalobcovi priznať síce uplatnený nárok, avšak uplatnený na základe iného žalobcom tvrdeného skutkového stavu.

34. Ak teda žalobcovia skutkovo vymedzili nimi žalované nároky, ako vyplývajúce z povinnosti žalovanej ako právneho nástupcu po Y. O. vzniknutej podľa časti III. výroku rozhodnutia Štátneho notárstva v Žiline č. k. D 1027/64-21 zo dňa 16.07.1965 na základe toho, že žalovaná previedla spoluvlastnícke podiely k dotknutým pozemkom (rozumieť tým poľnohospodárskym pozemkom, ktoré nadobudol v dedičskom konaní po T. O. dedič Y. O.) na Železnice Slovenskej republiky kúpnu zmluvou zo dňa 09.01.2006, za čo žalovanej bola vyplatená kúpna cena (náhrada) a je tak povinná žalobcom zaplatiť pomernú časť tejto obdržanej kúpnej ceny zodpovedajúcu časti ich zákonného dedičského podielu, resp. dedičského podielu ich právneho predchodcu, možno s poukazom na už uvedené konštatovať, že na základe žalobcami tvrdených skutkových dôvodov povinnosť žalovanej nevznikla. Preto bolo v súlade s ust. § 216 ods. 1 CSP nutné žalobu žalobcov zamietnuť, a preto odvolací súd dospel už bez ďalšieho k jednoznačnému záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo vzťahu k odvolateľom vecne správne.

35. Napokon pokiaľ žalobcovia 1/, 3/ až 6/ v odvolaní poukazovali na uznesenie Krajského súdu v Žiline spis. zn. 11Co/225/2018 zo dňa 27.08.2019 v principiálne totožnej veci, odvolací súd sa v súdnej veci nestotožnil s vysloveným názorom iného senátu Krajského súdu v Žiline, pričom sa ním ani necítil byť viazaný, keďže nešlo o rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (čl. 2 ods. 2 CSP) a ani o rozhodnutie podľa ust. § 193 CSP.

36. Pokiaľ odvolatelia napadli aj výrok IV. rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania, pričom svoje odvolanie odôvodnili tým, že v danom prípade mal súd prvej inštancie aplikovať ust. § 257 CSP a prihliadnuť na skutočnosť, že boli oslobodení od zaplatenie súdneho poplatku v celom rozsahu, odvolací súd poukazuje na to, že odvolatelia nepreukázali, že by boli v takej sociálnej situácii, ktorá by odôvodňovala nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalovanej. Odvolatelia boli po celý čas, rovnako ako žalovaná, zastúpený splnomocneným advokátom a je teda predpoklad, že budú povinný zaplatiť svojmu splnomocnenému zástupcovi odmenu a náhrady v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (uvedené vyplýva aj z obsahu nimi udelených plnomocenstiev ich splnomocnenému zástupcovi), a preto ani z tohto dôvodu nie je na mieste, aby v prípade svojho neúspechu v spore neuhradili žalovanej trov konania, ktoré jej vznikli zásadne len jej zastúpením v spore. Rovnako bez významu bol poukaz odvolateľov na to, že žalovaná za dotknuté pozemky obdržala od kupujúceho kúpnu cenu, z ktorej im nič nedala, pričom však za iné (sporom nedotknuté) pozemky im za podiel po ich otcovi Y. O. podiel na kúpnej cene dala (tento príjem odvolateľov potom ani neodôvodňuje prípadný sociálny dôvod aplikácie ust. § 257 CSP). Odvolatelia boli v danom spore neúspešní, a preto musia znášať výsledok konania aj v podobe povinnosti nahradiť žalovanej ako úspešnej strane sporu trovy konania, ktoré jej vznikli.

37. V kontexte s vysloveným právnym názorom určujúcim pre potvrdenie vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie potom považoval odvolací súd už za nadbytočné zaoberať sa ďalšími odvolacími námietkami odvolateľov (napr. súvisiacimi s otázkou výšky zákonného podielu v zmysle dotknutého rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva v Žiline, premlčania nimi uplatneného nároku), keďže ani ich prípadná dôvodnosť by nebola spôsobilá nič zmeniť na vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie.

38. V nadväznosti na uvedené potom odvolací súd, konštatujúc nedôvodnosť odvolania žalobcov 1/, 3/ až 6/, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a v závislom výroku IV. vo vzťahu k žalobcom 1/, 3/ až 6/ podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní nenapadnutých výrokoch II. a III., ako aj vo výroku IV. vo vzťahu k žalobcom 2a/, 2ba/, 2bb/, 2bc/, 2bd/ a 2c/ zostal týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

39. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 262 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 a ust. § 396 ods. 1 CSP tak, že žalovanej priznal proti žalobcom 1/, 3/ až 6/ ako odvolateľom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, nakoľko žalovaná mala v tomto štádiu konania plný úspech a súčasne ani v odvolacom konaní nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ust. § 257 CSP. Podľa ust.

§ 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

40. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) [§ 421 ods. 2 CSP].

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) [§ 422 ods. 1 CSP].

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) [§ 428 CSP]. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).